

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (SOCIOLOGY)
EXAMINATION: MAY – 2024
THIRD SEMESTER

Subject: Sociology of Exclusion (SO-304)

Date: 24/05/2024

Total marks: 100

Time: 2.00 pm to 5.00 pm

Instructions: 1) Attempt any *Five* questions.
2) All questions carry **equal (20)** marks.

- Q. 1)** Define social exclusion. Explain the main characteristics of the social exclusion. (20)
- Q. 2)** What are the major aspects of exclusion with reference to Scheduled Castes in India? (20)
- Q. 3)** What is correlation between disability and exclusion? (20)
- Q. 4)** Explain the relationship between urban development and exclusion. (20)
- Q. 5)** Explain in detail the process of social, economic and political inclusion in India. (20)
- Q. 6)** Explain the correlation between inequality and social exclusion. (20)
- Q. 7)** Explain the difference between social exclusion and marginalization. (20)
- Q. 8)** Limitations of the concept of social exclusion (20)
- Q. 9)** Explain gender based social exclusion with examples. (20)
- Q.10) Write Short notes. (Any Two) (20)**
- a) Dalit movement
- b) Exclusion in pre-colonial times
- c) Poverty
- d) De-nomadic tribes and exclusion

मराठी रूपांतर

सूचना : १) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

२) सर्व प्रश्नांना समान (२०) गुण आहेत.

- प्र. १)** सामाजिक वर्जिततेचा अर्थ सांगून सामाजिक वर्जिततेची प्रमुख वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. (२०)
- प्र. २)** भारतातील अनुसूचित जातींच्या संदर्भात वर्जिततेचे (वगळणे) प्रमुख पैलू कोणते आहेत? (२०)
- प्र. ३)** अपंगत्व आणि वर्जितता यांचा सहसंबंध सांगा (२०)
- प्र. ४)** नागरी/ शहरी विकास आणि वर्जितता यांतील संबंध स्पष्ट करा. (२०)
- प्र. ५)** भारतातील सामाजिक, आर्थिक आणि राजकीय समावेशनाची प्रक्रिया सविस्तर विशद करा. (२०)
- प्र. ६)** विषमता/ असमानता आणि सामाजिक वर्जितता यांतील सहसंबंध स्पष्ट करा. (२०)
- प्र. ७)** सामाजिक वर्जितता आणि सीमांतिकरण यांतील भेद स्पष्ट करा. (२०)
- प्र. ८)** सामाजिक वर्जितता संकल्पनेच्या मर्यादा (२०)
- प्र. ९)** लिंगभावाधारित सामाजिक वर्जिततेचे उदाहरणांसह स्पष्ट करा. (२०)
- प्र. १०) थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (२०)**
- अ) दलित चळवळ
- ब) वसाहतीपूर्व काळातील वर्जितता
- क) दारिद्र्य अथवा गरिबी
- ड) विमुक्त-भटक्या जमाती आणि वर्जितता